

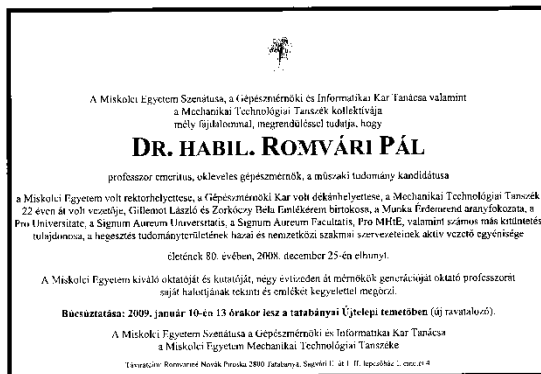
DR. ROMVÁRI PÁL

1929 – 2008

A „hegesztők társadalmának” meghatározó személyisége, Romvári Pál Professzor távozott körünkől 2008. Karácsonyának első napján, 25.-én este 10 óra tájban. Mindazokban, akik ismerték – márpedig nagyon sokan vagyunk így – Romvári Professzorhoz kötődő képek villannak fel a hírlátatán hosszabb-rövidebb időre, olyan

képek, amelyeket átélünk, megéltünk a barát, a tanítómester, a kolléga mellett. E képek kapcsán nem hiszem, hogy a legkisebb mértékben is megjelenhettek olyan érzések, amelyek akár a legkisebb keserűségekre is emlékeztethetnének. Magam is így vagyok, noha sokan – akik inkább kívülről szemlélték kapcsolatunkat életünk egy-egy periódusában az eltérő életszemlélet, hitvallás miatt – talán másképpen vélekednek. Olyan egyéniség távozott testileg körünkől, akire méltán nézhettünk fel, aki környezetének meghatározó és azt tudatosan formáló egyénisége volt. VOLT, írtam ide, mert megdöbbenett az, amikor megláttam ezt a gyaaszjelentést.

Romvári Pál 1929. június 27.-én született gróf Wenckheim József birtokán a József-major vincellér házában és Rományik Pálnak anyakönyveztek. Innen indulva lett egyetemi tanár és hazánk műszaki képzésének fellegváraként számon tartott Miskolci Egyetem egyik meghatározó egyénisége. Nehéz, de egyben küzdelmes és sok-sok örömet, kisebb-nagyobb kudarcokat átél, azaz emberi életet élhetett meg az Újkígyósi községi iskolából induló gyermek, aki a 3. és 4.

osztályt már Ókígyóson végezte és már Romvári családnévvel. Az 5. és 6. osztályt Újkígyós Apátipusztán járta, de ez utóbbit már Békéscsabán fejezte be. Életére, tevékenységére két igazán meghatározó ember nyomta rá bélyegét. Egyik édesapja, aki vöröskatona volt és a társadalmi, politikai szemléletét formálta - akarva, vagy akaratlanul. A másik formálója Szabó Károly lakatosmester volt, akinél tanoncként dolgozva a vasműves szakmát ismerte és szerette meg oly módon, hogy azt élete végéig manuálisan is használta. A tanoncévek (1945-1947) után Békéscsabán forgácsoló szakmunkásként dolgozik. Az akkor még „maszek” cégnél amolyan mindenes műszakiként belekóstol a galvanizálási, a műszerész tevékenységekbe is. Munkahelyét sem kerülte el államosítási hullám, amely a Csepel NV Békés Megyei Fiókjához került. Itt dolgozott motorszerelőként. Mivel a Békéscsabára tervezett esti technikum nem indult be, helyette a dolgozók gimnáziumának újonnan indult osztályában folytatja tanulmányait. A kifejezetten műszaki beállítottságú Romvári Pál, itt kezdi meg- és átélni az első generációs értelmiség problémáit, hiszen az értelmiségi léthez szükséges, vagy szükségesnek vélt humán ismeretek dominanciájára jellemző „gimnáziumi közegbe” került. Ez olyannyira megsokszorozta küzdeni akarását, hogy a jeles érettségit követően igazgatója megkeresésére a műszaki egyetemre jelentkezik Budapestre, a Gépészmérnöki Karra. Az '50-es évek elejének forgatagában, 1953 szeptemberében már a BME Hadmérnöki Karának hallgatója a Repülőmérnöki Fakultáson, katonaként. A „Helikopter rotorszárny aerodinamikai, szilárdsági méretezése, ill. gyártástechnológiája” c. diplomát a Muttyánszky Ádám professzor vezette ÁVB előtt védte meg jeles eredménnyel. Az 1956. szeptember 26.-án mérnök főhadnaggyá avatott friss diplomás katonára tele tervekkel cseppent bele a sokszor és sokféle módon interpretált „'56-os eseményekbe”, amelyet a 70. születésnapja alkalmából készített beszélgetés kapcsán így interpretált¹ „Ez az időszak számomra a nagy változások és csalódások időszaka volt”. A szülői háztól hozott emberi bölcsességét jól jellemzik az említett interjú következő mondatai. „Emberi vonatkozásban túl sok csalódás ért. Erre az időszakra november 4. előtt

¹ Prof. Dr. emeritus Romvári Pál 70 éves. Anyagvizsgálók Lapja. 1999/3

és után is a túlkapások voltak jellemzők....Mindig az ésszerűtlen túlzásokkal volt gondom, ebben az esetben csak a jól átgondolt kérdések és válaszok voltak a meggyőzőek.” Romvári Professzor ezen utóbbi mondatának valóságát, súlyát egész élete igazolta, bármilyen szerepet is töltött be egy közösségben. Akik környezetében voltak, vele dolgoztak bizonyosan átérzik és igazolják ezt a ténytet.

Az 1956 október vége – 1957 január vége időszakot Békéscsabán átélve 1957 február 1.-én a BME Repülőgépgyártás Tanszékre került Rudnai Guidó professzorhoz egyetemi tanársegédnek. A Hadmérnöki Kar megszűnését (1957. március 1.) követően a BME Gépészmérnöki Kar Könnyűszerkezetek Tanszékének munkatársa, ahol Michelberger Pál is dolgozik adjunktusként. December 12.-én leszerelik és 1958-tól a BME Mechanikai Technológiai Tanszékének állományába került Gillemot László Professzorhoz. Innen –a Reuss Endre – Rudnai Guido – Zorkóczy Béla professzorok alkotta bizottság előtt tett felvételi vizsgát követően - Moszkvába vezet útja, ahol a Bauman Egyetem Hegesztési Tanszékén aspiráns. G.A. Nikolaev professzor vezetésével 1959. szeptember 15.-én kezdi meg aspiránsi munkáját, amelyet sikeresen fejez be 1963. február 11.-én kandidátusi értekezésének megvédésével. Témája a titánnal ötvözött, növelt folyáshatárú szerkezeti acélok hegeszthetősége. Gillemot professzor kérésére már néhány nappal később (1963. február 16.-án) adjunktusi beosztásban a BME Mechanikai Technológiai Tanszékére kerül vissza, mint tanszékvezető helyettes. Ezt a feladatát kiválóan látta el mind a tanszék fejlődése, mind pedig a munkatársak megelégedése szempontjából. Az őstől már docensként dolgozó Romvári Pál a tanszék megbecsült szervezője. Tevékenységében minduntalan visszaköszönt a korábban már említett, a vezetői mentalitását jellemző „ebben az esetben csak a jól átgondolt kérdések és válaszok voltak a meggyőzőek” mondat.

Életének új – és nagyon sokunk jövőjét meghatározó - szakasza indult el 1966 őszén azzal, hogy a miskolci (akkor még) Nehézipari Műszaki Egyetem tanári pályázatot írt ki a Mechanikai Technológiai Tanszékre. Ezt – három pályázó közül – elnyerve költözött Miskolcra, ahol 1968-tól követhette Zorkóczy Béla professzort a tanszék vezetésében, fejlesztésében úgy, hogy már 1967-től dékánhelyettes. Társadalmi megbízatásai 1970-től bővültek, beleértve a tudományos és nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettesi feladatokat is (1983-1989). A tanszék 1990. december 31.-ig vezetve, talán úgy is jellemezhető életének e periódusa, hogy a „gyümölcs beérett”. Magam is szakmailag közelében élve tapasztalhattam azt a bölcsességet, amellyel döntött számos kérdésben. A tanszék személyi állománya rohamosan

bővült jó képességű fiatalokkal, akik remekül kiegészítették a nagy tapasztalatokkal rendelkező idősebb un. „Zorkóczy - tanítványokat”. A műszerállomány fejlesztése, a fiatalok lendülete és az idősebbek tapasztalata, a felszabadult munkahelyi légkör, mind-mind olyan momentum, amely a tanszék (mint közösség) igazi nemzetközi mércével mért sikereit hozta meg. Ennek hol vezetőjeként, hol pedig stabil háttereként volt jelen Romvári Professzor úr, aki a hegesztés témaköréhez kötődő tárgyakat nem csupán Miskolcon, hanem a BME-n is folyamatosan előadta. Így joggal mondható el, hogy nem sok olyan hegesztő szakember létezik hazánkban, akik ne hallgatták volna Romvári Professzor úr előadásait.

A Miskolcon töltött periódust a 70. születésnap alakalmából készített interjú imígyen értékeli „A több mint 3 évtizedes (33 év) miskolci tevékenységemet áttekintve úgy érzem, nem döntöttem rosszul, hogy elvállaltam a miskolci létet, az egyetemet, a tanszéket”. Tanszéki munkatársaimmal együtt meggyőződéssel vallom, hogy mindnyájan nagyon sokat köszönhetünk Romvári Professzor jó döntésének! Ez tükröződik egyértelműen vissza a 70. születésnap alkalmából a Miskolci Egyetemen rendezett Tudományos Emlékülésen² elhangzott előadásokból is.

Munkásságát, eredményeit számos kitüntetéssel ismerték el mind állami, mind városi, mind szakmai, mind pedig egyetemi szinten.

A hajszolt élet megterheléseit igyekezett ellensúlyozni a kertjében végzett munkával, ahol ugyancsak maradandót alkotott a '70-es '80-as években. Kétségtől érdekes színfoltja volt a miskolci Dudujka - völgynek amikor a legendássá vált oldalkocsis motorkerékpárjával (a második világháborús német hadsereg, a Wehrmacht ZÜNDAPP Ks 750-as motorkerékpárja, amelyet

Dr. Sárvári József kollégájával, barátjával igen gyakran javított) végigpöfögött az egyetemvárosi lakásából kertjébe. Nyugdíjba vonulását követően Tatbányára költözött, ahol jól érezte magát családjával körében. Nyugalanságot mind számára, mind pedig környezetének csupán az egyre romló egészségi állapota okozott.

Kedves Tanárom,
Kedves Professzor társam, Kedves Pali! Búcsú-

².50 éves a Gépészmérnöki kar. Prof.Dr. Romvári Pál 70 éves. Miskolc 1999.

zunk Tőled, testi lényedtől, a Tanártól, a Kollégától, a Baráttól, akit személyedben már nem láthatunk, akinek hangja csupán emlékeinkben hallatszik, akik örülünk és szerencsések vagyunk, hogy a sors hosszabb - rövidebb ideig egymás mellé sodort, hogy egymást csiszolhassuk. Te voltál az, aki mélyebb nyomot hagyott bennünk, akik Neked sokat köszönhetnek!

Életed talán legnagyobb eredménye az, hogy leírhattad:

Külön örömömre szolgál, hogy több évtized alatt sikerült olyan tanszéki kollektívát összekovácsol-

ni, akik tehetségükkel bizonyítottak, tudták egymás eredményeit becsülni és elismerni!

Kedves Pali! Ez az, ami tényleg maradandó, az, aminek igazságtartalmát vitatni senki sem tudja és nem is akarja!

NYUGODJ BÉKÉBEN!

A munkatársak nevében, Tóth László